

Stanovisko
k Energetickej politike SR,
resp. k návrhu technických opatrení pre zabezpečenie požadovaných
parametrov plavebnej dráhy vodnej cesty Dunaj nad Bratislavou

Dunaj ako vodná cesta medzinárodného významu by mala zabezpečovať podľa medzinárodnej klasifikácie vnútrozemských vodných ciest určitú dopravnú výkonnosť, čo pri súčasných pomeroch nie je možné z dôvodu nemožného zabezpečenia požadovaných parametrov plavebnej dráhy počas celého roka (podľa kritérií Dunajskej komisie a EHK OSN je to min. 300 dní v roku).

Uvedené bude možné práve realizáciou technických opatrení pre zabezpečenie požadovaných parametrov plavebnej dráhy vodnej cesty Dunaj nad Bratislavou pre celé plavebné obdobie. V súčasnej dobe sa v predmetnom úseku vodnej cesty na Dunaji nachádzajú kritické miesta v podobe brodov, ktoré zabraňujú plnohodnotnému využívaniu dopravnej kapacity vodnej cesty na Dunaji počas celého roka, nakoľko vytvárajú plavebnú prekážku.

Je preto potrebné navrhnuť jednotlivé technické opatrenia tak, aby boli z hľadiska plavebnej prevádzky bezpečné a zabezpečovali dostatočnú dopravnú výkonnosť vodnej cesty. Zároveň by mali nadviazať na doposiaľ realizované projekty v predmetnej lokalite. Výskum v tejto oblasti bol vykonávaný už v 50tych rokoch 20. storočia, pričom poukázal na nutnosť pokračovať v realizácii opatrení na kanalizovaní vodnej cesty Dunaj, tak ako boli obdobné opatrenia zrealizované na hornom toku Dunaja v Nemecku a Rakúsku.

Jedným z najreálnejších uvažovaných technických opatrení pre zabezpečenie požadovaných parametrov plavebnej dráhy vodnej cesty Dunaj nad Bratislavou je preto výstavba viacúčelového vodného diela. **(Poznámka - Európska komisia preferuje a podporuje výstavbu viacúčelových vodných diel na vodných tokoch pred jednoúčelovými)**

Medzi ďalšie účely takéhoto vodného diela by pritom patrili okrem vyššie uvedeného tiež využitie hydroenergetického potenciálu, ako trvalo udržateľného zdroja energie, protipovodňová ochrana, ale aj podmienky pre športové a rekreačné využitie priľahlého územia a s tým spojený rozvoj celého regiónu.

Zabezpečenie požadovaných parametrov plavebnej dráhy vodnej cesty Dunaj nad Bratislavou výstavbou viacúčelového vodného diela má okrem iného oporu v multilaterálnych a bilaterálnych dohovoroch, dohodách a zmluvách, ako aj ďalších relevantných koncepčných dokumentoch a politikách. Patria medzi ne najmä:

1. **Biela kniha** (Plán jednotného európskeho dopravného priestoru – Vytvorenie konkurencieschopného dopravného systému efektívne využívajúceho zdroje);

Z Bielej knihy okrem iného vyplýva, že nevyužívané vnútrozemské vodné cesty musia hrať čoraz dôležitejšiu úlohu, najmä pri preprave tovaru do vnútrozemia a pri spájaní európskych morí. 30 % cestnej nákladnej dopravy nad 300 km by sa malo do roku 2030 previesť na iné druhy dopravy, ako napr. **vodnú dopravu**, a do roku 2050 by to malo byť viac ako 50 %. **Na dosiahnutie tohto cieľa je takisto potrebné vyvinúť vhodnú infraštruktúru.** Sprevádzkovať do roku 2030 v celej EÚ plne funkčnú multimodálnu „základnú sieť“ TEN-T s vysokokvalitnou a vysokokapacitnou sieťou do roku 2050.

2. **Transeurópska dopravná sieť (TEN-T)**

Dunajská vodná cesta je z hľadiska prioritných dopravných koridorov podľa Transeurópskej dopravnej siete (TEN-T) označená ako európsky dopravný koridor VII. Úsek navrhovaný na riešenie je okrem iného podľa Rozhodnutia Európskeho parlamentu

a Rady č. 884/2004, jedným (**prioritný projekt č. 18 Rýn – Mohan – Dunaj**) z celkovo 30tich prioritných projektov so štatútom „projekt európskeho záujmu“, realizáciu ktorých je členský štát povinný alokovať dostupné finančné zdroje (ako z prostriedkov EÚ, tak na národnej úrovni).

3. Dohovor o režime plavby na Dunaji (Belehradský dohovor)

Dunaj ako vodná cesta medzinárodného významu E80 by mala poskytovať podľa odporúčaní Dunajskej komisie požadované plavebné parametre nevyhnutné pre celoročné využitie vodnej dopravy.

4. Európska dohoda o hlavných vnútrozemských vodných cestách medzinárodného významu (AGN)

Dunaj ako vodná cesta medzinárodného významu E80 Európskeho dohovoru o hlavných vnútrozemských vodných cestách medzinárodného významu (AGN) by mala poskytovať požadované plavebné parametre pre príslušnú klasifikačnú triedu plavidiel nevyhnutné pre celoročné využitie vodnej dopravy.

5. Stratégia EÚ pre dunajský región (Dunajská stratégia)

V rámci Prioritnej oblasti 1.a – zlepšenie mobility a intermodality je jedným z hlavných cieľov **nárast nákladnej dopravy po vodných cestách o 20% do roku 2020 v porovnaní s rokom 2010, ako aj zabezpečiť odstránenie úzkych miest pre plavbu na Dunaji a jeho prítokoch tak, aby boli zabezpečené požadované parametre plavebnej dráhy pre plavidlá typu VIb do roku 2015.**

Ďalšími národnými dokumentmi, z ktorých vyplýva požiadavka na zabezpečenie požadovaných parametrov plavebnej dráhy vodnej cesty Dunaj nad Bratislavou sú najmä:

- Stratégia rozvoja dopravy Slovenskej republiky do roku 2020 (uznesenie vlády SR č. 18/2010);
- Dopravná politika Slovenskej republiky do roku 2015 (uznesenie vlády SR č. 445/2005);
- Koncepcia rozvoja vodnej dopravy Slovenskej republiky (uznesenie vlády SR č. 469/2000);

Uvedená problematika je v súčasnosti prerokovávaná na úrovni Slovensko-rakúskej komisie pre hraničné vody zriadenej podľa Zmluvy medzi Československou socialistickou republikou a Rakúskou republikou o úprave vodohospodárskych otázok na hraničných vodách, podpísanou dňa 7. decembra 1967 vo Viedni a platnou od 18. marca 1970. Zmluva bola po vzniku Slovenskej republiky v roku 1993 zmluvnými stranami vzájomne sukcesovaná.

V neposlednom rade by sa problematika pre riešenie úseku nad Bratislavou, mala riešiť prostredníctvom navrhovaného projektu „Implementácia technických opatrení na odstránenie prekážok a vyriešenie splavnosti na Dunaji na r. km 1880,260 - 1862,000 (klasifikácia stavieb č. 2151 a 2152)“, ktorý je súčasťou navrhnutého Zoznamu projektov strategického plánu rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020.

Cieľom projektu zaradeného na realizáciu v novo pripravovanom programovacom období 2014-2020 v rámci Operačného programu integrovaná infraštruktúra, bude prostredníctvom príslušných štúdií a projektovej dokumentácie posúdiť a navrhnúť také riešenie, ktoré bude zodpovedať požiadavkám vyplývajúcim z jednotlivých strategických a koncepčných materiálov, ako aj multilaterálnych a bilaterálnych dohovorov, dohôd a zmlúv.

Výsledky návrhu konkrétneho riešenia ukážu, či budú postačovať regulačné opatrenia alebo prípadná výstavba vodného diela na Dunaji.